

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 260
van **STEPHANIE D'HOSE**
datum: 30 maart 2021

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Kwantitatieve bepalingen Cultureelerfgoeddecreet - Bezoekerscijfers musea (2)

Musea in Vlaanderen en Brussel besteden veel aandacht aan hun maatschappelijke opdracht en aan hun publieke rol en het breed toegankelijk maken van collecties. Om het verschil tussen de indelingsniveaus voldoende scherp te stellen, werden in het kader van het Cultureelerfgoeddecreet van 24 februari 2017 ook een aantal kwantitatieve bepalingen opgenomen, waaronder de bezoekerscijfers van musea. Bezoekerscijfers zeggen immers iets over de publiekswerking en het bereik van de (publieksgerichte) werking van het museum. Maar dan kwam COVID-19, waardoor de musea noodgedwongen voor enkele maanden de deuren moesten sluiten.

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 1 van 28 september 2020 over deze bezoekerscijfers liet de minister weten dat die worden verzameld met de jaarverslagen die pas in april van het jaar nadien worden aangeleverd. Voor 2020 waren er dus nog geen cijfers beschikbaar. Ook voor andere jaren worden de cijfers in principe enkel geaggregeerd (op jaarbasis) opgenomen in overkoepelende rapportering. Jaargegevens vormen sowieso een meer betrouwbare indicator voor het inschatten van de impact van de coronacrisis.

Daarom heb ik de volgende opvolgende vragen voor de 23 landelijke en 22 regionale musea die een werkingssubsidie kregen in het kader van het Cultureelerfgoeddecreet van 24 februari 2017.

1. Kan de minister de bezoekerscijfers van de musea voor de laatste vijf jaar bezorgen?
2. Hoe evalueert de minister de impact van de coronacrisis op het erfgoedbeleid? Verschilt deze analyse met die in antwoord op mijn vraag van 28 september en kan hij dat uitgebreid toelichten?
3. Uit het vorige antwoord bleek duidelijk dat de cijfers met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden, omdat ze geen volledig beeld geven van hun publiekswerking. Daarom stemden de musea en FARO af met het departement over een meer representatieve manier van bezoekers- en gebruikersregistratie.

Is er al meer nieuws rond de uitwerking daarvan? Zo ja, kan de minister dat toelichten? Zo niet, tegen wanneer kunnen we dat dan verwachten?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 260 van 30 maart 2021

van **STEPHANIE D'HOSE**

1. De beschikbare bezoekerscijfers zijn opgenomen als bijlage bij dit antwoord.

Voor de landelijk ingedeelde musea zijn de cijfers sinds 2016 opgenomen, behalve voor de musea die pas sinds 2019 landelijk ingedeeld zijn.

Voor de regionaal ingedeelde musea zijn de cijfers sinds 2019 opgenomen. In de periode hiervoor was de ondersteuning van deze musea de verantwoordelijkheid van de provincies en beschikt de Vlaamse overheid niet over uniform geregistreerde bezoekerscijfers.

Deze cijfers betreffen de bezoekers aan de museumzalen/de collectie. Zoals aangegeven in het antwoord op SV1 komen bezoekers op nog heel wat andere manieren met de collectie in contact: in andere delen van het gebouw of de locatie, extra muros (reizende tentoonstellingen, tentoonstellingen op locatie ...), digitaal bezoek, workshops, educatieve werking, participatieve projecten, raadpleging van collectie ... Vandaar dat gewerkt wordt aan een meer gedifferentieerde manier van de bezoekers- en gebruikersregistratie.

2. Zoals blijkt uit de cijfers, lagen de bezoekersaantallen voor de meeste musea in 2020 50 tot 60% lager dan in 2019. Musea die in normale omstandigheden veel buitenlandse bezoekers ontvangen, zagen zelfs een terugval met 70% of meer. Het exacte effect van de crisis hangt daarbij ook af van de lokale situatie en de mogelijkheden om een veilig bezoek te organiseren. Dit laatste was in 2020 uiteraard prioritair, niet het maximaliseren van de bezoekersaantallen.

De cijfers geven daarbij slechts een gedeeltelijk beeld van de impact van de crisis. MSK Gent behaalde bijvoorbeeld als enige landelijke museum in 2020 hogere bezoekersaantallen dan de vorige jaren, maar die cijfers hadden nog veel hoger moeten liggen. De Van Eyck-tentoonstelling, de voornaamste oorzaak van de hoge bezoekersaantallen, moest immers vroegtijdig afgebroken worden.

De crisis had in 2020 dus een erg grote impact op de bezoekersaantallen van de musea en zal zich zeker ook in de cijfers van 2021 nog sterk doen voelen. Voor andere culturele sectoren is deze impact helaas nog groter. De musea waren immers bij de eerste culturele sectoren die konden heropstarten, binnen de grenzen van de veiligheidsprotocollen.

Mijn globale analyse van de impact van de coronacrisis blijft dan ook in grote lijnen dezelfde als in mijn antwoord op SV1. De fysieke publiekswerking van cultureel-erfgoedorganisaties (tentoonstellingen, leeszaalwerking, educatief aanbod...) viel een tijdlang stil en werd slechts geleidelijk en onvolledig hernomen. Ook heel wat dienstverlening, projectwerking en vrijwilligerswerkingen voelen de gevolgen van de crisis tot op vandaag.

Veel collectiegebonden taken konden wel gecontinueerd worden, zeker na de eerste periode van quasi-lockdown. De crisis zorgde eveneens voor een versnelling op het

digitale vlak door de grote nood aan digitale beleving. Zoals ik reeds aankondigde in mijn eerdere antwoord wil ik blijven inzetten op de digitale transformatie. Dit is een belangrijke prioriteit in mijn Strategische Visienota cultureel erfgoed, die ik recent presenteerde aan het Vlaams parlement.

De crisis heeft ook een financiële impact op de cultureel-erfgoedsector, zeker bij musea die veel inkomsten halen uit publieksactiviteiten. De impact is nog groter bij kwetsbare groepen die actief zijn in de sector zoals freelancers en mensen zonder vast contract of leveranciers: tentoonstellingsbouwers, restaurateurs, gidsen ...

Uiteraard houdt mijn departement bij het toezicht op de werkingssubsidies rekening met de impact van de crisis op werking, bezoekerscijfers en financiën.

3. In mijn antwoord op SV1 gaf ik reeds aan dat het verder op punt stellen van de bezoekersregistratie door de coronacrisis tijdelijk naar de achtergrond verdween. Zoals vermeld in mijn Strategische Visienota maakt het op punt stellen van de bezoekersregistratie deel uit van een breder traject rond dataverzameling voor de cultureel-erfgoedsector. Dit overkoepelende traject start in het najaar van 2021. Momenteel werkt FARO, het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, in het kader hiervan aan een voorstel omtrent de bezoekersregistratie. FARO zal dit voorstel terugkoppelen met de musea en het departement CJM.

BIJLAGE

[Overzicht Bezoekerscijfers 2016 -2020](#)